

Kansainvälisen merenkulun turvalaitejärjestön (IALA) perustamista koskevan yleissopimuksen allekirjoittaminen ja hyväksyminen

IALA (International Association of Marine Aids to Navigation and Lighthouse Authorities), eli kansainvälinen majakkaliitto vastaa väylänpitoa, merenkulun turvalaitteita, navigointi- ja informaatiojärjestelmiä sekä liikenteenohjausta koskevien suositusten laatimisesta. IALA perustettiin vuonna 1957 Ranskan kansallisella lailla neuvoo-antavaksi tekniseksi organisaatioksi ja se on perustamisestaan saakka ollut yksityisoikeudellinen yhdistys. Kansainvälinen majakkaliitto päätti toukokuun 2014 yleiskokouksessa, että järjestön status tulisi muuttua viralliseksi kansainväliseksi järjestöksi, jolloin siitä tulisi kansainvälisen merenkulun turvalaitejärjestö. Syynä tähän oli se, että kansainvälisen järjestön status selkeyttäisi organisaation roolia, kasvattaisi IALA:n suositusten ja ohjeiden painoarvoa sekä helpottaisi järjestön sihteeristön toimintaa.

Statuksen muutoksen seurauksena IALA:sta tulisi kansainvälisen merikarttajärjestön IHO:n (International Hydrographic Organization) kaltainen kansainvälinen järjestö. IALA ja IHO kuitenkin poikkeavat esimerkiksi IMO:sta (International Maritime Organization) siinä mielessä, että järjestöjen laatimat suositukset ja standardit eivät ole oikeudellisesti sitovia. IMO kuitenkin voi viitata (kuten nykyisinkin) IALA:n ja IHO:n suosituksiin ja standardeihin, mitä kautta niillä on laajaa painoarvoa.

Suomen osalta IALA:n jäsenmaksu on maksettu Väyläviraston momentilta. Vuonna 2020 kansallisten jäsenten jäsenmaksu on 16 600 €/vuosi. Arviomme mukaan maksuosuus saattaa nousta hieman tulevaisuudessa. On kuitenkin huomioitava, että maksuosuuteen vaikuttaa se, että järjestössä on mukana myös Associate- ja Affiliate-jäseniä, jotka osallistuvat järjestön kustannuksiin myöhemmin päätettävällä osuudella.

IALA:n statusmuutos uudeksi kansainväliseksi järjestöksi edellyttää valtiosopimusta. Vuoden 2014 yleiskokouksen jälkeen valtiosopimusluonnosta on valmisteltu IALA:n neuvostossa sekä sen oikeudellisessa elimessä, joissa edustajina ovat toimineet Väyläviraston (entinen Liikennevirasto) virkamiehet. IALA on järjestänyt lisäksi kolme kokousta, jossa valtiosopimusta on valmisteltu ja neuvoteltu multilateraalisesti; Pariisissa 2017, Marrakeshissa 2018 ja Istanbulissa 2019. Sopimusteksti viimeisteltiin ja hyväksyttiin Kuala Lumpurissa 25.-28.2.2020. IALA-yleissopimus sisältää säännökset uuden kansainvälisen organisaation perustamisesta ja sen toiminnasta. Sopimus tulee voimaan yhdeksänkymmenennen päivän kuluttua siitä, kun kolmaskymmenes valtio on sopimukseen sitoutunut (joko hyväksymällä tai ratifioimalla sen tai liittymällä siihen).

Sopimuksen allekirjoittamista on suunniteltu marraskuulle 2020. Koronaviruspandemiasta johtuen on kuitenkin epäselvää, voidaanko allekirjoitustilaisuus järjestää tuolloin. On kuitenkin todennäköistä, että sopimus allekirjoitetaan lähitulevaisuudessa. Sopimuksen allekirjoittaminen ei vielä tarkoita sopimukseen sitoutumista, vaan sopimuksen hyväksyminen tapahtuisi erillisellä kansallisella menettelyllä.

Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää lausuntoa siitä, pidetäänkö sopimuksen allekirjoittamista tarkoituksenmukaisena. LVM pyytää lausunnonantajilta samalla arvioita myös sopimuksen hyväksymisen tarkoituksenmukaisuudesta sekä siitä, mitä toimenpiteitä sopimus edellyttäisi lausunnonantajien hallinnonalalla ja mitkä niiden toimivaltaan kuuluvista sopimuksen määräyksistä edellyttäisivät eduskunnan myötävaikutusta.

Id Versionumero